

Rekabet Kurumu Başkanlığından;

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-4-102 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 14-07/135-62
Karar Tarihi : 19.02.2014

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Kenan TÜRK (İkinci Başkan)
Üyeler : Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR,
Fevzi ÖZKAN, Dr. Metin ARSLAN, Doç. Dr. Tahir SARAÇ

B. RAPORTÖRLER: Çiğdem TUNÇEL, İbrahim Ethem SEZER

C. BAŞVURUDA

BULUNANLAR : - Serçileme ve Stand Tasanmcıları Derneği
Evren San. Mah. Hoşdere Yolu No:37 34510 Esenyurt İstanbul
Temsilcileri Av. Enver AKAN ve Av.Hüsnü ÖZÇETİN
Abide-i Hürriyet Cad. Yasemin Apt. No:209/8 Şişli/İstanbul
- Meriç Yıldırım Proje Tasarım Uygulama Dekorasyon Mobilyacılık ve
Dan. Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Erenköy Bağdat Cad. Şerafettin Sok. Şerafet Apt. No:1/1 D:1
Kadıköy/İstanbul
Temsilcileri Av. Enver AKAN ve Av. Hüsnü ÖZÇETİN
Abide-i Hürriyet Cad. Yasemin Apt. No:209/8 Şişli/İstanbul
- Fuar Dizayn Dekorasyon Yayıncılık Reklamcılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Evren San Mah. Hoşdere Yolu No:37 K:2 Büyükçekmece/İstanbul
Temsilcileri Av. Enver AKAN ve Av. Hüsnü ÖZÇETİN
Abide-i Hürriyet Cad. Yasemin Apt. No:209/8 Şişli/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : CNR Holding A.Ş.
CNR Expo Yeşilköy Bakırköy/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** CNR Holding A.Ş.'nin, işletmesinde bulunan fuar alanlarında çalışacak stant uygulayıcısı teşebbüslerle yaptığı "Akreditasyon Sözleşmesi" ve çeşitli uygulamalar yoluyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlal ettiği iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvurularda özetle; CNR Holding A.Ş. (CNR)'nin, fuar alanlarında çalışacak stant uygulayıcısı firmalara şartlarını kendisinin belirlediği haksız koşullar içeren bir "Akreditasyon Sözleşmesi" imzalatarak, 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddia edilmektedir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 04.11.2013-12.11.2013 tarihleri arasında giren başvurular üzerine hazırlanan 06.12.2013 tarih ve 2013-4-102/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 19.12.2013 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Konuya ilişkin karar uyarınca düzenlenen 11.02.2014 tarih ve 2013-4-102/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, başvuru konusuna ilişkin olarak, hakkında inceleme yapılan teşebbüs hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade

edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) Başvurularda, incelemeye konu Akreditasyon Sözleşmesi'nde yer alan hükümlerden bir kısmının haksız nitelikte olduğu ve 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddia edilmektedir. Haksız olduğu ileri sürülen hüküm ve uygulamalar;
- Projeleri teknik ve yeterlilik bakımından CNR adına onaylayan Proje Denetim Birimi'nin, CNR bünyesinde bulunan ve stant dekorasyon alanında faaliyet gösteren bir şirket olduğu, diğer bir deyişle bu birimin projelerini onaya sunan stant tasarım ve uygulama firmalarının rakibi konumunda bulunduğu,
 - Stant uygulayıcısı teşebbüslerden denetim ve onay hizmet ücret bedeli adı altında dayanaksız bir bedel talep edildiği,
 - Stant uygulayıcısı teşebbüslerin her birinin anlaşmalı temizlik firmaları olduğu halde temizlik işlerinin CNR tarafından ve piyasa koşullarının beş katı bir bedelle yapılacağıının bildirildiği
- hususlarına ilişkindir.
- (6) CNR'ın gerçekleştirdiği belirtilen, haksız sözleşme koşulları ve aşırı fiyat uygulanması yoluyla hakim durumun kötüye kullanılması olarak özetlenebilecek bu tek taraflı eylemler 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında incelenmiştir.
- (7) Söz konusu kanun maddesi anlamında ihlalden söz edebilmek için davranışı incelenen teşebbüsün hakim durumda bulunması ve bu teşebbüsün incelenen davranışının kötüye kullanma niteliğinde olması şartlarının bir arada sağlanması gerekmektedir.
- (8) Dosya kapsamında, öncelikle başvuru konusu davranışın kötüye kullanma niteliğinde olup olmadığı incelenmiştir.
- (9) Dosya mevcudu bilgilere göre, Akreditasyon Sözleşmesi kaynağını "CNR EXPO Stand Kurulumu Uygulama Yönetmeliği (Yönetmelik)"nden almakta olup, stant uygulayıcısı teşebbüslerin Yönetmelik ile belirlenen hususlara uymasını sağlamayı ve ancak bunlara uyan teşebbüslerin fuar alanında çalışmasına yetki vermeyi amaçlamaktadır. CNR, Yönetmelik'te, fuarlar süresince fuar alanının iyi görünümü, bütünlüğü ile katılımcıların ve ziyaretçilerin güvenliği ve huzurunun sağlanması ve ayrıca stant kurulumu, sergileme ve söküm dönemlerinde iş güvenliği ve sağlığına ilişkin gerekliliklerin yerine getirilmesi amacıyla fuar alanında stant kuran ve dekorasyon yapan bütün teşebbüslerin uyması gereken kural ve kriterleri belirlemiştir. Bu kural ve kriterler; inşaat, mekanik, statik, elektrik, sıhhi tesisat, stant cephesi tasarımı, alan temizliği, iş güvenliği, binaların yangından korunması, sivil savunma, dekorasyon, aydınlatma ve stantta kullanılacak görsellerin tasarımı ile ilgilidir.
- (10) Bu çerçevede, CNR, kendi bünyesinde bulunan şirketlerde çalışan mimar ve mühendislerden oluşan bir Proje Denetim Birimi kurmuş, stant projelerinin onayı ve denetimi görevini bu birime vermiştir. Bu birimin sunduğu onay ve denetim hizmeti karşılığında ise kurulacak stant alanı üzerinden hesaplanan bir ücret tahsil edilmesi öngörülmüştür. Ancak, CNR'den alınan bilgiler çerçevesinde bu ücretin pilot akreditasyon uygulaması döneminde söz konusu olduğu, 2014 yılı başında da ücret alınmasının sonlandırıldığı anlaşılmıştır. Bununla birlikte, Yönetmelikte yer alan denetim ve onay hizmeti karşılığında bedel alınacağına dair hüküm korunmaktadır.
- (11) Söz konusu Yönetmelik ve bu Yönetmeliğin uygulanmasında, ayrıca stantların sökülmesine ilişkin bir takım kurallar getirilmiş ve stant sökümünde temizlikle ilgili gereklilikleri yerine

14-07/135-62

getirmeyen stant uygulayıcılarının kullandığı alanların kendilerine fatura edilmek suretiyle (.....) fiyat üzerinden CNR tarafından yaptırılacağı düzenlenmiştir.

- (12) Esasen, fuar alanı işletmecisi bir teşebbüsün fuar alanının iyi görünümünü ve güvenliğini sağlamak amacıyla, işletmesinde bulunan fuar alanında çalışacak teşebbüslerin uygulamasına yönelik belli kurallar belirlemesi ve bu kurallara uyulup uyulmadığını kendi personeli vasıtasıyla denetlemesi ticari hayatın olağan akışına uygun ve rasyonel bir uygulamadır. Bu çerçevede, stant uygulayıcısı teşebbüslerin sunduğu projelerin denetim ve onayını gerçekleştiren birimin CNR bünyesinde faaliyet gösteren bir şirketin personelinden oluşturulması 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi anlamında bir kötüye kullanma teşkil etmemektedir.
- (13) İkinci olarak, dayanaksız olduğu ileri sürülen denetim ve onay hizmet bedelinin, proje denetim birimi tarafından sunulan proje denetim ve onay hizmeti karşılığında alındığı anlaşılmış olup, sunulan hizmet karşılığında bir bedel talep edilmesinin kötüye kullanma olarak nitelendirilemeyeceği değerlendirilmektedir. Kaldı ki, CNR tarafından, bu bedelin tahsil edilmesine bu yıl başında son verildiği bildirilmiştir.
- (14) Bir diğer şikayet konusu, fuar alanında gerekli temizliğin stant uygulayıcısı teşebbüsler tarafından sağlanmaması durumları için öngörülen, temizliğin CNR tarafından önceden belirlenen bir bedel karşılığında üçüncü kişilere yaptırılarak, ilgili stant uygulayıcısı teşebbüse fatura edilmesine yöneliktir. Buna ilişkin hükmün stant uygulayıcısı teşebbüsleri CNR tarafından belirlenen kurallara uymaya ve fuar bitiminden sonra ilgili stant alanını temiz bırakmaya teşvik etmek amaçlı olduğu ve kurallara uyulmaması halinde ortaya çıkacak durumu belirli hale getirdiği anlaşılmaktadır. Ayrıca, temizlik bedeli tahsil edilmesinin de olağan bir uygulama olarak öngörülmemiş olduğu, ancak stant uygulayıcısı teşebbüslerin çalıştıkları alanı temizlememeleri halinde, bir nevi yaptırım olarak, söz konusu olacağı görülmektedir. Bu nedenle söz konusu hükmün de ticari hayatın olağan işleyişine uygun olduğu ve kötüye kullanma niteliğinde bir davranış olarak değerlendirilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.
- (15) Bununla birlikte, her ne kadar sunulan bir hizmet karşılığında bedel talep edilmesi ticari hayatın olağan akışına uygun karşılanırsa ve bu uygulamalar tek başına kötüye kullanma teşkil etmese de söz konusu bedellerin "aşırı" olması halinde Kanun'un 6. maddesi kapsamında bir ihlalden bahsedilebilecektir.
- (16) Ancak Danıştay 13. Dairesinin 2009/109 E., 2013/212 K. sayılı kararında, rekabet hukuku çerçevesinde aşırı fiyata ancak tekel ya da tekele yakın hakim durumun varlığı halinde müdahale edilebileceği hususunda hüküm bulunmakta olup, benzer konudaki Kurulumuz kararları da aynı yöndedir.
- (17) Dosya mevcudu bilgilerden, Türkiye'de 38 adet fuar merkezi ve dolayısıyla 38 adet fuar alanı işletmecisi bulunduğu, stant uygulayıcısı teşebbüslerin Türkiye'de bulunan söz konusu fuar alanlarının tümünde ve ayrıca yurt dışında her bir sektöre yönelik olarak düzenlenecek fuarlarda faaliyet gösterebildiği ve bu teşebbüslerin cirolarının ortalama %30 ila %40 aralığındaki bir kısmının CNR tarafından işletilen fuar yerlerindeki faaliyetlerinden elde edildiği, dolayısıyla CNR'ın tekel olduğundan ya da tekele yakın konumda olduğundan bahsedilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır. Aşırı fiyatlamanın kötüye kullanma olarak kabul edilebilmesi ve rekabet hukuku çerçevesinde aşırı fiyatlama müdahale edilebilmesi için elzem olduğu kabul edilen tekel ya da tekele yakın konumun varlığı dosya konusu olay bakımından söz konusu olmadığından, CNR'ın stant uygulayıcısı teşebbüslerden talep ettiği proje denetim ve onay bedeli ile temizlik bedelinin aşırı olup olmadığına dair bir incelemeye gidilmesine gerek görülmemiştir.

14-07/135-62

J. SONUÇ

- (18) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.